

Які матеріальні сліди залишить Рік Реформації

Що буде в сухому залишку, коли завершаться українські урочистості з нагоди 500-річчя Реформації? Які сліди, знаки ювілею Реформації залишаться й будуть помітними для всіх? Луцьк запропонував свою відповідь. Деталі в сюжеті.

Україна найширше з усіх непротестантських країн відзначає 500-річчя Реформації. З цієї нагоди Президент видав указ, а Кабмін – розпорядження. Крім десятків заходів по всій країні День подяки на Хрещатику зібрав 17 вересня понад 150 тисяч осіб, через що світські журналісти назвали це історичне зібрання “протестантським Майданом”.

Ювілей спонукав науковців укотре визнати, що місце українських земель в історії європейської Реформації ще очікує на дбайливих дослідників.

Валентин Вітренко – голова Волинської організації Національної спілки краєзнавців України: “Якщо говорити про український протестантизм, то перший недолік – він мало вивчений”.

Ліквідувати необізнаність щодо тематики Реформації намагаються в різний спосіб. У вишах більшості обласних центрів за цей рік відбулися міждисциплінарні конференції, де науковці ділилися результатами відповідних студій. Встигли побачити світ декілька книжок. Ми розповідали про монографію “Реформація: успіх Європи та шанс для України”. Її підготував колектив науковців із Західної Європи, України та США. Серед співавторів – Нобелівський лауреат з економіки 2002 року та экс-виконуючий обов’язки Президента України.

Ольга Романенко – кандидат економічних наук, ідейниця та співавторка видання: “Половина книжки говорить про те, як Реформація вплинула на Європу. Тобто медицина, педагогіка, економіка. А половина книжки вносить уроки саме для України”.

Нацбанк випустив ювілейну монету номіналом у п'ять гривень тиражем у 40 тисяч штук. Художники зобразили на монеті стилізований лист розгорнутої Біблії, яку Мартін Лютер переклав розмовною німецькою, декоративну закладку з українським орнаментом як символ причетності України до реформаційного руху, розп'ятого на червоному фоні Христа та портрет самого Лютера. Без уваги не залишили і п'ять основних тез реформаційної теології, а саме «Тільки Писання», «Тільки віра», «Тільки благодать», «Тільки Христос», «Тільки Богові слава».

Михайло Костюк – кандидат історичних наук, викладач Луцького національного технічного університету: “Не тільки словами увіковічнити історію потрібно, не тільки а публікаціями, а потрібно ще й відповідними матеріальними речами у вигляді пам'ятних знаків.

Ми розповідали про прийняте навесні рішення міськради Чернівців перейменувати тамтешній Жовтневий парк на парк Реформації. Пізніше один із членів наглядової ради парку оскаржив це рішення в суді. Каже, що парк більше страждає від спроб комерціалізувати міську власність, аніж від непідходящої назви.

Юрій Воронка – член наглядової ради парку Жовтневий: “Тому було подано мною заяву до суду про те, що рішення про перейменування було прийнято з порушеннями чинного законодавства. Що суд і встановив”.

Пан Юрій твердить, що вболіває за юридичні наслідки, які могли бути у такого перейменування.

Юрій Воронка – член наглядової ради парку Жовтневий: “Адже можна було вслід за перейменуванням змінити функціональне призначення цього парку. Перевести його із пам'ятки садово-паркового мистецтва у щось інше. І я не знав, як цим можуть скористатися депутати”.

Своє слово в цій темі сказав Луцьк. Тут урочисто відкрили

пам'ятний знак з нагоди відзначення в Україні 500-річчя Реформації.

Костянтин Петрочук – заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів Луцької міської ради: “І буде у нас у місті тепер символ Реформації. Тому всіх дозвольте привітати”.

Автор ідеї пам'ятника – історик Михайло Костюк.

Михайло Костюк – кандидат історичних наук, викладач Луцького національного технічного університету: “Завжди ключова проблема – це фінансування і, коли принципово було вирішено питання, що сума (якась сума) буде виділена, (ми не знали, якою будем володіти сумою) взялися за роботу над ескізом з дизайнером Віталієм Юрченком. Було кілька варіантів. Знову ж таки, хочу сказати, що той первісний варіант, який ми задумали, на жаль, не вдалося реалізувати. Але, можливо, в майбутньому ми зможемо додати до цього пам'ятника те, що ми задумали”.

Автор проекту – Віталій Юрченко.

Віталій Юрченко – автор проекту пам'ятника: “Ми хотіли п'ять Solа втілити для наступних поколінь, щоб вони запам'яталися, тому що пройшло все-таки 500 років, і вони зробили вагомий внесок у людство”.

Крім п'яти головних ідей Реформації, стела містить логотип програми з відзначення ювілею, дати 500-річчя – 1517 та 2017, між якими розміщено печатку або так звану троянду Лютера. На цій емблемі хрест символізує Голгофську жертву Ісуса Христа за гріхи людства. Серце вказує на внутрішній світ віруючої людини, яку покликано любити ближніх так, як любив Ісус. Біла троянда – символ Христа. П'ять пелюстків символізують п'ять ран Христових. Квітку оточує синій фон, що вказує на Небеса, куди Бог забере воскреслих праведників. Завершує печатку золоте кільце, яке символізує вічне життя спасених.

Михайло Костюк – кандидат історичних наук, викладач Луцького національного технічного університету: “Хочу ще дуже подякувати церкві Дім Євангелія євангельських християн-баптистів міста Луцьк, які докладали надзвичайно багато зусиль і з виготовлення пам’ятника, і з його монтажу, і з самої організації церемонії відкриття. В кінцевому результаті пам’ятний знак є, це надзвичайно втішає”.

До відкриття пам’ятки приурочили міжнародну науково-практичну конференцію «Реформація та поширення протестантизму на Волині». Деякі з доповідачів переказали нашим глядачам смисл зроблених повідомлень.

Оксана Сільвестрова – кандидат філософських наук, доцент Луцького національного технічного університету: “Багато попередників (мислителів, які висловлювали ідеї дотичні до майбутніх реформаційних) стали таким ідеологічним філософським підґрунтям для того, щоб їх узяв за основу Мартін Лютер, в результаті чого виникло якраз таке цікаве неординарне явище і в релігійному житті, і в світському. Тому що протестантизм сьогодні означений не тільки як релігійний напрямок, але і як потужний прагматизм життя. Життя, спрямованого на побудову, на розкриття себе, на реалізацію своїх можливостей. І все це робиться в ім’я Бога, робиться з Богом”.

Білоруські колеги розповідали про цікаву субкультуру лютеран-українців, так званих голендрів.

Віктор Місіюк – начальник управління виховної роботи з молоддю Брестського державного технічного університету (Білорусь): “У статистиках 19 століття, коли говориться про загальні українців, подаються дані, скільки їх було згідно з першим переписом російським, не помічають того, що серед них є близько 3000 протестантів, а саме, лютеран-українців, які розмовляли українською мовою, які належали до польської традиції євангельсько-аугсбурзької церкви, які є ранніми протестантами, що поселилися майже 400 років тому на Побужжі”.

Дослідники зауважують позитивний вплив протестантів, у першу чергу німців, на розвиток Волині.

Валентин Вітренко – голова Волинської організації Національної спілки краєзнавців України: “Німці несли з собою культуру землевпорядкування, землеобробітку. Вони несли з собою багато цікавих елементів торгівлі і промисловості. Дуже багато сучасних на той час підприємств якраз організовували німці”.

Тема Реформації є важливою для різних людей, незалежно від релігійної належності та світогляду.

Оксана Сільвестрова – кандидат філософських наук, доцент Луцького національного технічного університету: “Реформація – від слова «реформа». Це зміна. А зміна завжди повинна починатися із себе. Тому оці всі заклики реформаційних рухів – це є заклики до людини почати дослідження самої себе, побачити Бога в собі, побачити свої можливості, реалізувати ці можливості, доклавши до цього максимум зусиль. Давайте не будемо шукати причин, давайте почнемо просто зміни самих себе”.

Тижнем пізніше пам’ятник п’ятисотій річниці Реформації протестанти відкрили у Білгород-Дністровському Одеської області.

**Максим Балаклицький, Анастасія Кушнарьова,
Ольга Корнієнко, Петро Гаврилюк, “Вісті надії”**